

Středa & Právo

JEDNOTNÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK SE OPĚT ODKLÁDÁ

ZA ELEKTRONICKÝ SYSTÉM ZAPLATIL STÁT PŘES PŮL MILIARDY KORUN. OD ČERVENCE MĚL BÝT POVINNÝ, VLÁDA SE ALE ROZHODLA ROK POČKAT.

Markéta Řeháková

marketa.rehakova@economia.cz

Výcvikové zařízení Hasičského záchraného sboru České republiky potřebuje modernizaci. Aby vybralo vhodného dodavatele, vyhlásilo ministerstvo vnitra veřejnou zakázku na vypracování projektové dokumentace za více než 1,2 milionu korun. Přestože většinu veřejných zakázek malého rozsahu, tedy do výše 3,6 milionu, uveřejňovalo dosud přes elektronická tržiště, tentokrát využilo Národní elektronický nástroj (NEN). Konecni smlouva, která umožňovala využívat elektronická tržiště zdarma, v pátek končí. Poté měli všichni povinně přejít k novému systému. Nakonec je ale vše jinak.

Přestože byl NEN v minulosti již testován a v ostrém provozu je už dva roky, vláda nedávno rozhodla, že povinný bude pro zadávání veřejných zakázek až od července příštího roku. „Ministerstvo pro místní rozvoj při jednání vlády hlasovalo pro jeho povinné využívání už od začátku letošního července. Z našeho pohledu je systém plně připraven už od startu testovacího provozu v roce 2015. Chápeme ale, že jednotlivé resorty potřebují více času, jak se novinky naučit,“ zdůvodňuje pro HN odkladnou lhůtu ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová, která za projektem stojí.

Konec pro elektronická tržiště

Většina institucí zveřejňovala v posledních letech veřejné zakázky přes elektronická tržiště. Za jejich provoz stát ročně platil průměrně 44 milionů korun. Jejich cílem bylo nastartovat elektronizaci veřejných zakázek, která je podmínkou pro čerpání evropských dotací. „Za cenu výrazných finančních nákladů jsme pomocí elektronických tržišť překlenujeme období do zprovoznění jednoho uceleného systému,“ komentuje ukončení smlouvy s provozovateli tržišť mluvčí ministerstva pro místní rozvoj Vilém Frček. Zatímco elektronická tržiště byla určena pro zadávání podlimitních zakázek a zakázek malého rozsahu, nový systém je vhodný i pro ty velké. Všechny veřejné zakázky tedy nově budou na jednom místě. Elektronických tržišť bylo původně v provozu pět, nyní jsou spuštěná poslední dvě, která od července přechází na komerční provoz. Náklady

NEN VS. ELEKTRONICKÁ TRŽIŠTĚ

(Srovnání počtu zadaných elektronických zakázek)

Zdroj: Gemin, Tendermarket, NEN

budou platit buď zadavatelé, nebo vítězný dodavatel veřejné zakázky. Lze tedy předpokládat, že státní instituce už je využívat nebudou.

NEN má ulehčit malým hráčům

Od spuštění systému za více než půl miliardy korun si ministerstvo slibuje úspory, zvýšení transparentnosti a ulehčení přístupu malých a středních podnikatelů na trh veřejných zakázek. „Malé firmy musí obchodní příležitosti hledat přes profily a weby zadavatelů. Nyní budou všechny zakázky pohromadě a informace dostanou zdarma do e-mailů, což jim sníží administrativní a personální náklady,“ vysvětluje Šlechtová přínos nového nástroje, jehož provoz vyjde stát ročně na 43,3 milionu korun. Částka je však paušální, na rozdíl od elektronických tržišť tedy neroste s počtem uživatelů.

Zadávat veřejné zakázky do systému budou povinné státní instituce, města, obce, ale i sektorová zadavatelé, jako je například ČEZ. Doposud jich je v systému registrováno 476, minulý rok zveřejnili zakázky v hodnotě 4,4 miliardy korun. Uživatelé ale systém kritizují. Z jejich pohledu je nefunkční, uživatelsky nepřívětivý a dělá chyby. Zpřísňuje navíc podmínky pro zadavatele, zejména u zakázek malého rozsahu s předpokládanou hodnotou nad 500 tisíc korun. Podle expertů z právních kanceláří, které oslovily HN, jsou některé z těchto podmínek nad rámec zákona. „Zákon stanovuje pouze povinnost dodržení základních zásad a uveřejnění smlouvy na profilu zadavatele. Používání výhradně NEN i při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu není právně vynutitelné. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže tedy nebude moci porušení této povinnosti pokutovat,“ upozorňuje například Marcela Káňová, expertka na oblast veřejných zakázek advokátní kanceláře Císař, Češka, Smutný.

Odpůrci nového nástroje sdružení ve skupině neNEN také upozorňují na možné problémy, pokud systém nebude pracovat správně. „Protože se jedná o státní systém, musí se každá změna soutěžit, což trvá měsíce, někdy i roky. Například minulý rok pracovní skupina MMR zasedla šestkrát, probrala 97 požadavků jednotlivých zadavatelů, ale zavedla pouze pět,“ říká David Horký z neNEN. Ministryně Šlechtová za systémem ovšem stojí: „Řada uživatelů NEN kritizuje kvůli neochotě učít se něco nového. Měli možnost se na jeho povinné užívání připravit a zúčastnit se stovek školení.“

ANKETA

Využívání Národního elektronického nástroje bude od příštího roku při zadávání veřejných zakázek povinné. Jak tuto novou povinnost hodnotíte pohledem z praxe advokátních kancelář?

Vít Stehlík
White & Case

Positivně vnímáme jakýkoliv nástroj, který snižuje administrativní náročnost a náklady na nalezení smluvního partnera v procesu zadávání veřejných zakázek. Je otázkou, zda je přechod na systém NEN v současnosti vhodný kvůli diskutované funkčnosti a spolehlivosti systému. Z tohoto pohledu lze považovat za rozumné, že vláda ve svém usnesení odsunula povinnost užívat systém NEN definovanými zadavateli až k 1. červenci 2018.

Marcela Káňová
Císař, Češka, Smutný

Veřejné zakázky budou díky NEN na jednom místě namísto současné roztržitosti, což je výhoda pro dodavatele. Negativně vidíme přísnější pravidla pro zadavatele. Jednoznačným záporem systému z technického hlediska je jeho uživatelská nepřívětivost oproti komerčním produktům, provázaná zdoluhavostí procesů způsobených zejména dlouhým uchráněním občanského zákoníku pouze na jednom prohlížeči.

Jan Turek
Weinhold Legal

Vítáme, že po dlouhých letech příprav a obtížích se vznikem NEN bude tento nástroj využívat pro zadávání většího objemu veřejných zakázek. Je trochu škoda, že se tak stane na základě povinného zadávání uloženého vládou, a nikoli proto, že by se jednalo o oslňivé technické řešení, které by vyhledávali sami zadavatelé. V NEN jsme zaregistrováni a předpokládáme jeho využití v maximální možné míře, kterou tento systém umožní.

Komentář

PODNIKATELE REGULACE NEDĚSÍ, UKÁZALA ANKETA ZÁKON ROKU

Výsledky ankety Zákon roku 2016 už známe – z legislativního pohledu podnikatelé nejvíc ocenili zpřístupnění otevřených dat veřejné správy. Nejvíce hlasů tak dostala „konstruktivní“ regulace v novátorské oblasti, která vytváří příležitosti, místo aby je omezovala – a to konkrétně novela zákona o svobodném přístupu k informacím.

Vedle toho dala veřejnost také hodně hlasů elektronické evidenci tržeb, kdy se evidentně nezalekli ani některých problémových aspektů provedení této regulace, ani obecně automatizace vymáhání předpisů. Česká společnost tak zatím příliš razantně neřeší dilema „lepší vy-

na svých právech, než by dopustili podvádění ze strany konkurentů.

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek evidentně vzbudil novou naději na férovější a snazší přístup podnikatelům k nim. A na dvou souvisejících tématech (uchránění občanského zákoníku od neuvážených novel a očištění právního řádu od vyprázdněného devizového zákona) podnikatelé ukázali, že stabilní a přehledné regulační prostředí je obecně něco, co k byznysu potřebují, ale zatím se neshodli na jedné konkrétní změně, kterou by společně prosadili. Asi je zde ale pro to prostor – dohromady tato dvě témata v anketě získala nejvíce hlasů ze všech.

a efektivní využití a jak je chráněné? A proč je situace v Česku jiná, než v jiných částech Evropy, kde po větší ochraně know-how volali?

Nominace formulované z loňské legislativy nominační radou, proběhlé diskuse i výsledky hlasování často vedou k novým podnětům a naznačují, jak se bude dít vyvíjet podnikání a jeho regulace. Přestože anketa podněcuje debatu nad legislativou již přijatou, svou postatou míří do budoucna. Postoj byznysu k zákonům roku 2016 už dnes zásadně formuje legislativu roku letošního. A z tohoto pohledu tak dnes podnikatelé říkají: Potřebujeme stabilní, přehledné zákony, které budou ale i ostatní dodržo-